

บทคัดย่อ

สภาพเรือนจำในปัจจุบันของประเทศไทยมีสภาพแออัดเกิดปัญหานักโทษล้นเรือนจำ ทำให้วัตถุประสงค์ของการลงโทษซึ่งมุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ตลอดจนเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำและให้ผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่สังคมได้อย่างแท้จริงบรรลุผลได้ยาก เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบและวิธีในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละคน การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในกระบวนการยุติธรรมของกฎหมายต่างประเทศ นอกจากนี้ปัจจุบันมาตรา 89/2 (3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้ศาลใช้การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกหนึ่งที่ศาลสามารถสั่งได้ภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย แต่ยังขาดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นควรศึกษาแนวคิด ที่มาและหลักเกณฑ์การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายมลรัฐจอร์เจียประเทศสหรัฐอเมริกาและกฎหมายอังกฤษนำการควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในหลายขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมคือ ขั้นตอนก่อนมีคำพิพากษา (Pre-Trial) ในการปล่อยตัวชั่วคราว ขั้นตอนทางเลือกในการลงโทษหรือการใช้แทนการจำคุก (Primary Sentencing) และขั้นตอนการใช้ภายหลังจำคุกมาระยะเวลาหนึ่ง (Post-Prison) นอกจากนี้ กฎหมายมลรัฐจอร์เจียยังได้กำหนดหลักเกณฑ์การนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศไว้โดยเฉพาะและกฎหมายอังกฤษได้นำมาใช้ในการกักขังแทนค่าปรับอีกด้วย โดยวัตถุประสงค์ของการควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์นำมาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมและเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ศาลว่าผู้ต้องโทษจะไม่ก่อให้เกิดเหตุร้ายขึ้น จึงมีกฎเกณฑ์ในส่วนที่สำคัญคล้ายคลึงกันเพราะคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและการพิจารณาของศาลในการนำมาใช้ กฎหมายได้วางกฎเกณฑ์ให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจอย่างเต็มที่เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมกับบุคคลเป็นรายๆ ไปโดยคำนึงถึงฐานความผิดที่กระทำรวมทั้งประวัติอาชญากรรม สภาพแวดล้อมของผู้กระทำความผิดเพื่อประเมินความเสี่ยงในการใช้มาตรการดังกล่าวตลอดจนกระบวนการหลังการใช้มาตรการนั้น

เพื่อการควบคุมตรวจสอบและเมื่อมีการฝ่าฝืนคำสั่งหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้จะมีกระบวนการนำกลับมาจำคุกหรือกักขังทั้งนี้ก็เพื่อความปลอดภัยของสังคม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่อาจจะนำไปใช้ในกฎกระทรวงต่อไปตามมาตรา 89/2(3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และผู้วิจัยเห็นว่า การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมและควรนำมาใช้กับการกักขังแทนค่าปรับ การปล่อยตัวชั่วคราวและนำมาใช้กับการคุมประพฤติผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ การนำมาตรการดังกล่าวมาใช้ไม่ควรมีเงื่อนไขให้ผู้ต้องโทษต้องรับโทษจำคุกมาก่อนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้อย่างแท้จริง จึงเห็นควรแก้ไขมาตรา 89/2(3) โดยไม่ควรมีเงื่อนไขให้ผู้ต้องโทษต้องรับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของโทษตามคำพิพากษาหรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีต้องโทษจำคุกเกินสามสิบปีขึ้นไปหรือจำคุกตลอดชีวิต